

Dôvodová správa :

Materiál „Vyhodnotenie nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Piešťany za rok 2014“ je každoročne spracovávaný a predkladaný na rokovanie poslancom mestského zastupiteľstva za účelom informovania o aktuálnom stave nakladania s odpadmi.

Prvé vyhodnotenie nakladania s odpadmi bolo spracované v roku 2007. Od tohto obdobia bol materiál pravidelne dopĺňaný o informácie na základe uznesení Komisie životného prostredia, MsR a MsZ.

Cieľom vypracovaného materiálu je oboznámenie sa s legislatívou odpadového hospodárstva na území mesta Piešťany a vyhodnotenie nakladania s odpadmi v nasledovnom členení :

- analýza vyprodukovaných odpadov a ich množstva
- prehľad o spôsobe zhodnocovania a zneškodňovania odpadov
- prehľad o vynaložených nákladoch na zabezpečenie zberu, prepravy a uloženia odpadov.

Pre porovnanie nákladov a množstva vyprodukovaných odpadov uvádzame údaje za obdobie posledných piatich rokov.

Súčasťou materiálu sú aj informácie o :

- aktivitách v oblasti odpadového hospodárstva v roku 2014
- cieľoch v oblasti odpadového hospodárstva v roku 2015
- výsledkoch projektu benchmarking mestských úradov za rok 2013.

Vyhodnotenie nakladania s odpadmi za rok 2014

1. Problematika odpadového hospodárstva mesta Piešťany

Pri riešení odpadového hospodárstva na území mesta Piešťany je potrebné prihliadať na skutočnosť, že produkcia odpadu predstavuje nielen ekologický, ale aj ekonomický rozmer. Zároveň je zrejmé, že nakladanie s odpadmi nepredstavuje zdroj zisku, ale pomáha skvalitňovať životné prostredie obyvateľov, zlepšovať stav krajiny za pomoci prísnych podmienok a pravidiel, ktoré je potrebné pri týchto činnostiach rešpektovať. Komunálna sféra je základom tvorby odpadov, kde každodenný život v konzumnej spoločnosti a s rastom životnej úrovne žiaľ prináša fakt vzniku odpadov a problematiku ich následnej likvidácie. Záujmom mesta Piešťany je vytvárať pre svojich obyvateľov vhodné podmienky na zapojenie sa do systému zberu komunálnych a drobných stavebných odpadov, zdokonaľovanie systému triedeného zberu odpadov, zvyšovanie množstva vytriedených komodít a znižovanie množstva komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov.

2. Legislatívne opatrenia na zabezpečenie správneho nakladania s odpadmi

Za komplexné nakladanie s komunálnymi odpadmi, vrátane zhodnocovania a zneškodňovania odpadov je zodpovedné mesto, ktoré je povinné prihliadať na základné princípy riadenia odpadového hospodárstva :

- a) predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu
- b) zhodnocovať odpady recykláciou, opätovným použitím alebo inými procesmi umožňujúcimi získavanie druhotných surovín
- c) využívať odpady ako zdroj energie
- d) zneškodňovať odpady spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a nepoškodzujúcim životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Súčasný právny rámec, ktorý vymedzuje povinnosti obcí a miest je špecifikovaný v nasledovných zákonoch a príslušných vyhláškach :

- *Zákon č.223/2001 Z. z. o odpadoch*
- *Vyhláška MŽP SR č.310/2013Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch*
- *Vyhláška MŽP SR č.283/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov*
- *Zákon č.17/2004 o poplatkoch za uloženie odpadov*
- *Zákon č.582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady*
- *Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.*

Mesto Piešťany nakladá s odpadmi na svojom území v zmysle ustanovení Všeobecne záväzného nariadenia mesta Piešťany o odpadoch č.18/2007.

V súčinnosti s § 39 zákona č.223/2001 Z. z. o odpadoch má povinnosť:

- zabezpečiť zber a prepravu komunálnych a drobných stavebných odpadov vznikajúcich na jeho území na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, vrátane zabezpečenia

zberných nádob na odpad zodpovedajúcich systému zberu odpadov a priestoru, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov, zabezpečiť zber veľkoobjemových odpadov a elektroodpadov z domácností

- zaviesť separovaný zber papiera, plastov, skla, kovov, viacvrstvových tetrapakových obalov a biologicky rozložiteľných odpadov
- zabezpečiť zhodnotenie biologicky rozložiteľných odpadov
- upraviť zmluvne spôsob a podmienky zberu odpadov so zberovou spoločnosťou, ktorá má na vykonávanie predmetnej činnosti autorizáciu
- vykonávať kontroly plnenia povinností pôvodcov odpadov, požadovať informácie o nakladaní s odpadom na jeho území
- ukladať pokuty za priestupky za nepovolené nakladanie s odpadmi na úseku odpadového hospodárstva .

3. *Analýza odpadového hospodárstva*

Analýza odpadového hospodárstva predstavuje informácie o nakladaní s komunálnymi odpadmi a ich vytriedenými zložkami, ktoré vznikli na území mesta Piešťany za rok 2014. Predkladá prehľad o celkovom množstve vyprodukovaných odpadov, a tiež o výške nákladov potrebných na zabezpečenie služieb v oblasti odpadového hospodárstva (zber, preprava, zhodnotenie a zneškodnenie odpadov).

V roku 2014 sme zaznamenali zvýšenie produkcie celkového množstva komunálnych odpadov, zvýšenie vytriedených odpadov, kde percento separácie dosiahlo hodnotu 39 %. Údaje uvádzame v tabuľke č.1.

Podľa tabuľky č.2 u väčšiny odpadov podľa pôvodu ich vzniku sme zaznamenali zníženie, resp. nepatrné zvýšenie ich množstva, okrem odpadov z prevádzky Zberné stredisko, ktorých množstvo sa výrazne zvýšilo. Na ich zvýšenú produkciu mali vplyv odstraňovanie nepovolených skládok odpadov a veľkoobjemových odpadov zo stanovišť zberných nádob na sídliskách a z verejných priestranstiev mesta.

V tabuľke č.3 uvádzame údaje o vytriedených komoditách a ich odberateľoch, ktorí odovzdali odpad oprávneným spoločnostiam na ďalšie zhodnotenie.

Tabuľka č.1 Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov v tonách (2010 -2014)

<i>Zberový rok</i>	<i>Celkové množstvo</i>	<i>Priemer na 1 ob.</i>	<i>Skládkované množstvo</i>	<i>Priemer na 1 ob.</i>	<i>Separované množstvo</i>	<i>Priemer na 1 ob.</i>	<i>Percento separácie</i>
2010	17 313	0,59	11 082	0,38	6 231	0,21	36
2011	16 694	0,57	10 224	0,35	6 470	0,22	39
2012	16 542	0,57	9 904	0,34	6 638	0,23	40
2013	16 752	0,58	10 662	0,37	6 090	0,21	36
2014	18 633	0,65	11 340	0,39	7293	0,25	39

Zdroj : Referát životného prostredia

Tabuľka č.2 Množstvo odpadov v tonách rozčlenené podľa ich pôvodu (2010 - 2014)

<i>Zberový rok/pôvod</i>	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Domácnosti</i>	5 139	4 752	4 815	5 096	4 970
<i>Prevádzky</i>	2 675	3 175	2 957	2 506	2 550
<i>Zberné stredisko</i>	1 307	1 113	953	1 489	2 381
<i>Uličné nádoby</i>	306	232	207	310	487
<i>Čistenie ulíc</i>	808	756	609	827	510
<i>Bioodpad z domácností</i>	847	911	955	854	950
<i>Odpad z cintorínov</i>	233	205	218	198	180

Zdroj : Referát životného prostredia

Tabuľka č.3 Množstvo vytriedených odpadov podľa komodít, údaje o odberateľoch (2010 -2014)

<i>Komodita</i>	2010	2011	2012	2013	2014	<i>Odberateľ</i>
<i>Papier</i>	868,58	772,81	762,77	816,56	840,81	Marius Pedersen, a.s
<i>Plasty</i>	201,96	298,42	345,02	390,83	400,16	Marius Pedersen, a.s.
<i>Sklo</i>	366,49	392,42	423,53	396,11	427,95	Marius Pedersen, a.s.
<i>Batérie, akumulátory</i>	0,13	0,101	0,05	1,14	0,29	Bomat, s.r.o.
<i>Žiarivky, farby</i>	6,9	7,821	6,955	4,417	7,19	Vyfako, s.r.o.
<i>Oleje a tuky</i>	1,8	3,05	12,76	1,09	0,12	Vyfako, s.r.o.
<i>Elektroodpad</i>	50,25	41,87	21,09	38,51	15,31	Bomat, s.r.o.
<i>Kovy</i>	10,99	15,26	10,98	13,99	14,51	Marius Pedersen, a.s.
<i>Pneumatiky</i>	14,34	12,48	16,51	25,81	27,84	Vyfako, s.r.o.
<i>Tetrapakové obaly</i>	21,59	26,5	25,64	30,82	34,97	Marius Pedersen, a.s.
<i>Šatstvo, textil</i>	0	0	79,84	61,124	62	Revenge, s.r.o.
<i>Bioodpad*</i>	4688	4899	4933	4310	5458	Služby mesta
<i>Kuchynský odpad</i>	0	0	0	0	4,56	Marius Pedersen, a.s.
<i>Spolu</i>	6231	6469,7	6638,1	6090,4	7293	

*vrátane odpadu z údržby mestskej zelene a bioodpadu z domácností

Zdroj : Referát životného prostredia

Náklady na zber, prepravu a zneškodnenie odpadov dosiahli v roku 2014 celkovú výšku **1 458 548 €**, čo znamená, že v porovnaní s rokom 2013 sa zvýšili o **75 257 €**. Na zvýšenie nákladov mali vplyv navýšenie cien o výšku inflácie, predĺžený vývoz triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov, zvýšený počet zberných nádob na bioodpad v rodinných domoch a odvoz odpadov z prevádzky Zberné stredisko, kde boli vyvázané z jarných a jesenných zberov veľkoobjemových odpadov, elektroodpadov a odpadov z odstraňovania nepovolených skládok odpadov. Údaje uvádzame v tabuľkách č.4. a 5.

Tabuľka č.4 Náklady (v €) na zabezpečenie zberu, prepravy, zhodnotenia a zneškodnenia (2010 – 2014)

Zberový rok/ Náklady v €	2010	2011	2012	2013	2014
Celkové náklady	1 180 530	1 283 187	1 320 563	1 383 291	1 458 548
Zber a preprava odpadov	710 238	867 973	894 695	923 627	963 414
Zneškodnenie odpadov	389 378	362 529	361 305	401 957	433 013
Triedený zber odpadov	56 105	32 028	33 508	38 909	42 522
Prevádzka Zberné stredisko*	24 809	20 657	31 055	18 798	19 599

* vrátane mzdy, energie, materiál

Zdroj : finančný referát

Tabuľka č.5 Rozčlenenie nákladov (v €) podľa jednotlivých služieb v OH (2010 -2014)

Zberový rok/Pôvod odpadov	2010	2011	2012	2013	2014
Domácnosti	559 423	659 713	697 408	721 927	722 187
Prevádzky	282 816	399 997	400 874	391 701	339 101
Uličné nádoby	44 078	16 308	14 889	20 118	31 510
Nepovolené skládky	2 423	11 904	5 622	4 306	3 560
Biologicky rozložiteľný odpad (rodinné domy)	40 220	26 833	29 862	33 958	33 021
Čistenie ulíc	38 480	39 285	33 302	43 411	30 229
Veľkoobjemový odpad (prevádzka Zberné stredisko)	76 559	78 147	75 204	97 119	152 206
Biologicky rozložiteľný odpad (prevádzka Zberné stredisko)	3 878	5 312	6 256	5 293	4 852
Odpad z cintorínov	18 746	19 836	21 220	18 843	19 511

Zdroj : Referát životného prostredia

Mesto Piešťany vynaložilo v roku 2014 na zabezpečenie služieb v odpadovom hospodárstve finančné prostriedky vo výške **1 458 548 €**, pričom príjem za poplatkov za komunálne odpady bol vo výške **1 318 942 €**. Údaje uvádza tabuľka č.6.

Problematika výberu poplatkov za komunálne odpady, rovnako aj výpočet výšky poplatkov je v kompetencii finančného odboru.

Tabuľka č.6 Výška príjmov a nedoplatkov (v €) za komunálne odpady (2010 - 2014)

rok	Fyzické osoby		Počet	Právnické osoby		Počet	Príjmy (v €)
	Predpis (v €)	Nedoplatok (v €)		Predpis (v €)	Nedoplatok (v €)		
2010	595 341	38 788	913	628 550	27 392	93	1 157 711
2011	597 732	29 848	747	777 888	53 966	94	1 331 643
2012	689 054	35 142	660	736 252	54 611	105	1 335 553
2013	693 847	44 738	812	754 002	73 370	123	1 386 945
2014	692 025	39 883	818	727 550	60 748	110	1 318 942

* zdroj Referát Daní a poplatkov.

Z uvedeného vyplýva, že v roku 2014 Mesto Piešťany doplácalo z rozpočtu finančnou čiastkou **139 606 €**. Pre rok 2015 je nutné počítať so zvýšením nákladov na vývoz zberných nádob na bioodpad (cca 100 ks nových nádob) a na likvidáciu nepovolených skládok odpadov, ktoré vytvárajú, čo by malo prispieť k vyššej čistote verejných priestranstiev.

4. Aktivity v odpadovom hospodárstve za rok 2014

- rozšírenie systému separovaného zberu biologicky rozložiteľných odpadov v rodinných domoch zakúpením ďalších 100 ks špeciálnych zberných nádob o objeme 240 l
- vybudovanie stanovišť zberných nádob na odpad v lokalite I. Stodolu, A. Dubčeka, Žilinská, Lipová, Royova, Brezová, Vážska ulica
- rozšírenie počtu uličných zberných nádob na psie exkrementy
- propagácia separovaného zberu pre obyvateľov – oznamy v miestnej tlači, na webovej stránke mesta, spracovanie a tlač letákov, brožúr
- propagácia separovaného zberu v materských a základných školách (výchovné, motivačné a učebné pomôcky s tematikou odpadového hospodárstva)
- aktívna účasť na konferenciách a seminároch
- organizácia pravidelného zberu odpadov z brehov vodných tokov (Váh, Dubová) a vodnej nádrže Sĺňava v rámci Dňa Zeme aj v spolupráci so žiakmi základných škôl a občianskymi združeniami
- organizácia jarného čistenia mesta v spolupráci so žiakmi stredných škôl (počas písomných maturít)
- rozšírenie separovaného zberu textilu a šatstva (zvýšenie počtu kontajnerov na 30 ks)

- pravidelné odstraňovanie nepovolených skládok odpadov na základe ich lokalizácie pomocou aplikácie Trashout zverejnenej na webovej stránke mesta Piešťany
- pravidelné odstraňovanie nepovolených skládok odpadov zo stanovišť zberných nádob na sídliskách
- bezplatný jarný a jesenný zber veľkoobjemového odpadu a elektroodpadov od občanov v dvanástich lokalitách na území mesta
- kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými kuchynskými odpadmi v prevádzkach reštaurácií a stravovacích zariadení
- zakúpenie veľkoobjemových kontajnerov na ukladanie biologicky rozložiteľných odpadov pre prevádzku Služieb mesta Piešťany
- zavedenie systému triedeného zberu kuchynských odpadov a jedlých olejov z prevádzok mestských (jasle, sociálne zariadenia, materské školy, základné školy).

5. Ciele v odpadovom hospodárstve v roku 2015

- osвета a vzdelávanie obyvateľov mesta Piešťany formou letákov, oznamov, brožúr
- osвета a vzdelávanie detí v materských, základných školách formou výučbových materiálov s tematikou separovaného zberu
- vybudovanie ďalších stanovišť zberných nádob na odpad
- zakúpenie ďalších zberných nádob na bioodpad do rodinných domov
- zavedenie systému pravidelných kontrol separovaného zberu na sídliskách, v rodinných domoch a v prevádzkach za účelom zlepšenia čistoty vyseparovaných zložiek odpadov
- výzvy v tlači a osвета prostredníctvom miestnych médií na správne nakladanie so stavebným odpadom (povinnosti ukladania stavebného odpadu na riadené skládky a predchádzanie vzniku nepovolených skládok odpadov)
- organizácia zberu odpadu v rámci Dňa Zeme
- bezplatný jarný a jesenný zber veľkoobjemového odpadu a nebezpečných odpadov vrátane elektroodpadov od občanov
- aktualizácia pasportu nepovolených skládok odpadov v k.ú. mesta Piešťany
- predkladanie žiadostí o získanie finančných prostriedkov na podporu zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov (v rámci výzvy operačného programu MŽP SR).

6. Projekt benchmarkingu mestských úradov

Mesto Piešťany sa zapojilo do projektu Benchmarking mestských úradov („BMU“), organizovaného spoločnosťami – Nadácia otvorenej spoločnosti Open Society Foundation, M. E. S.A 10, Únia miest Slovenska.

Projekt umožňuje objektívne porovnávanie vybraných ukazovateľov zúčastnených miest a identifikáciu oblastí, v ktorých sa prípadne potrebujú zlepšiť tak, aby dosiahli úroveň efektívnosti a parametrov poskytovaných služieb, iných porovnateľných mestských úradov.

Na hodnotení sa zúčastňujú členské mestá Únie miest Slovenska rozdelené do troch kategórií podľa počtu obyvateľov :

- mestá veľkostnej kategórie (do 25 000 obyvateľov)

- mestá veľkostnej kategórie (od 25 – 50 000 obyvateľov) Piešťany PN, Spišská Nová Ves SN, Zvolen ZV, Komárno KO, Partizánske PE, Pezinok PK, Šaľa SA
- mestá veľkostnej kategórie (nad 50 000 obyvateľov)

V rámci odpadového hospodárstva boli za rok 2013 vyhodnotené nasledovné ukazovatele miest týkajúce sa porovnania nakladania s odpadmi :

- hmotnosť vyprodukovaného komunálneho odpadu na obyvateľa
- výška poplatku za zber a uloženie komunálneho odpadu na obyvateľa – rodinný dom
- výška poplatku za zber a uloženie komunálneho odpadu na obyvateľa – obytný dom
- podiel separácie komunálneho odpadu
- podiel kompostácie komunálneho odpadu
- podiel komunálneho odpadu uloženého na skládku
- hmotnosť separátov na obyvateľa v kg
- výdavky mesta na 1 tonu komunálneho odpadu
- výdavky na odpadové hospodárstvo na obyvateľa
- podiel nedoplatkov na poplatku za KO v komunálnej sfére
- podiel nedoplatkov na poplatku za KO v podnikateľskej sfére
- krytie výdavkov mesta na odpadové hospodárstvo z poplatkov za komunálny odpad

V grafickej časti materiálu uvádzame hodnotenie vybraných ukazovateľov nakladania s odpadmi, kde Mesto Piešťany dosiahlo dobré výsledky.

Skratky miest použité v grafoch :

BO – Bojnice, BY – Bytča, GL – Gelnica, HO – Holíč, KE – Košice, KK – Kežmarok, KN – Komárno, KR – Kremnica, LC - Lučenec, LE – Levice, LM – Liptovský Mikuláš, ME - Medzev, MT – Martin, ND – Nová Dubnica, NR – Nitra, NZ – Nové Zámky, PE – Partizánske, PK – Pezinok, PN – Piešťany, PO – Prešov, PT - Poltár, RT – Rajecké Teplice, SA – Sabinov, SN – Spišská Nová Ves, SV - Snina, TC – Turčianske Teplice, TN – Trenčín, TP – Trenčianske Teplice, TT – Trnava, VM – Veľký Meder, VR - Vráble, ZA –Žilina, ZV – Zvolen

Príloha : grafická časť k projektu







